

HET INDISCHE VECHTHOEN

Tekst: Elly Vogelaar

Eindredactie Sytze de Bruine

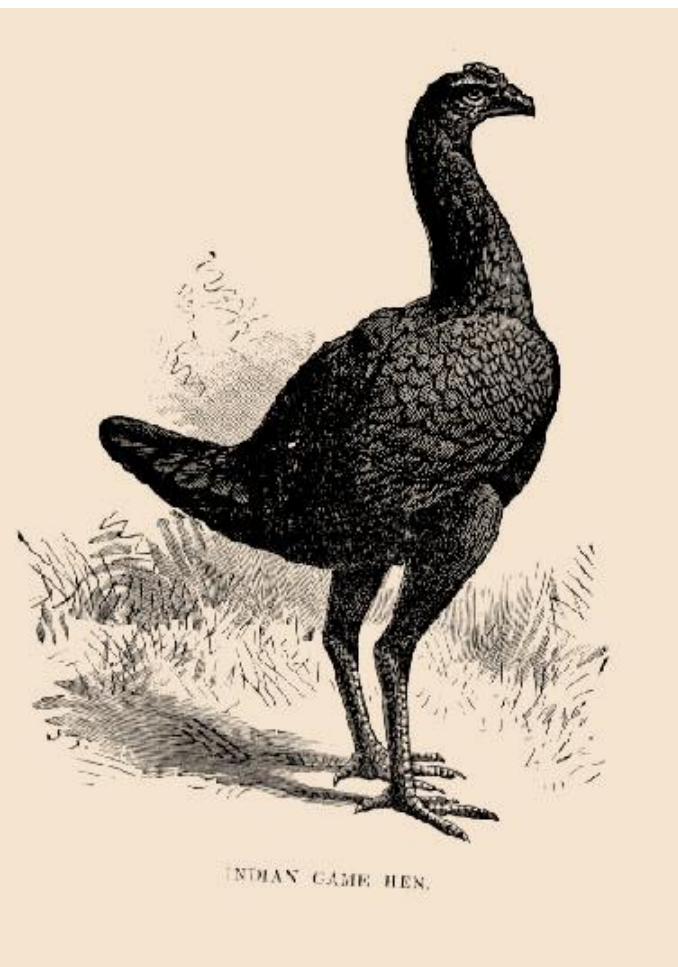
Foto: [Jude Keogh](#)

Intro

Op elke tentoonstelling kan ik er weer opnieuw gefascineerd naar kijken, die haan met zijn uitdagende, brede bulldogstand, die je zo indringend aankijkt, een en al geheimzinnige suggestie van kracht en vastberadenheid: Het Indische Vechthoen of, zoals men in Amerika zegt, de Cornish. Een Vechthoen, maar het is me een genoegen om nu eens juist de schoonheid en showkwaliteit van dit prachtige oeroude Engelse fokproduct naar voren te halen. Inderdaad, een Engels fokproduct, want de Indische Vechter werd niet in India gefokt maar is in Engeland gecreëerd in de 19e eeuw. Het ras is een imposante compositie van verschillende vechthoenderbloedlijnen, en wel met name de Maleier, Oud Engelse Vechter en Aseel. Het type is echter sinds de eerste creatie zeer sterk veranderd.

Vechthanen

In de Middeleeuwen had Engeland al een vechthoenderras, de English Game (later bekend geworden als Oud Engelse Vechthoenders), een levendig, sterk en goed vlezig landhoen, wat met de juiste opleiding en training een goede vechter kon worden. De naar voren geplaatste poten met de naar boven gerichte lange sporen maakten dit dier tot een ideale 'sporen-vechter'. Vanuit de Brits-Indische kolonies werden er echter steeds weer 'nieuwe' soorten vechthoenders ingevoerd. Maleiers en Aseel-soorten; andere types, met een andere manier van vechten, namelijk met de snavel. Ze waren geen partij voor de English Game, en

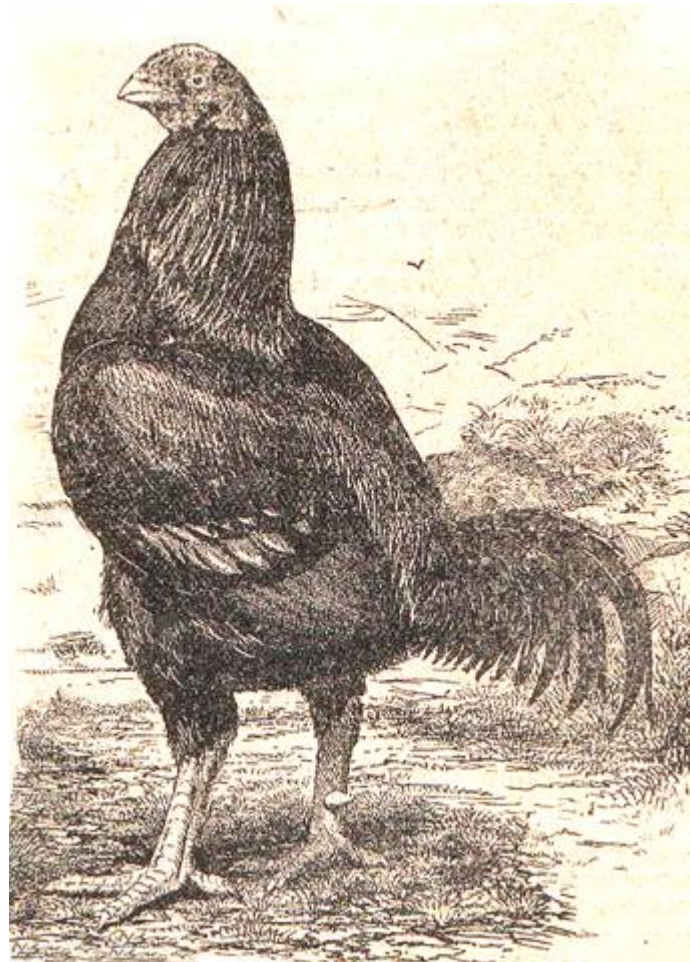
zoals te verwachten was, werden er al snel allerlei kruisingen uitgeprobeerd, vooral door fokkers uit de graafschappen Cornwall, Devon en Somerset. Volgens de Nederlandse vertaling door Hilbert Pater in het Handboek Rasoenders (auteur Rüdiger Wandelt) kruisten zij Maleiers en goudhalzige Oud-Engelse vechthoenders met verschillende Aseel-varianten, zoals de zware en brede Kulang-typen uit de Madrasfoklijn. Deze werden op hun beurt weer gekruist met *Pheasant Malays*, die voor de dubbele zoming hebben gezorgd. (Noot: Volgens de beschrijving op de website van de [Indian Game Club](#) (UK) werden de *Pheasant Malays* gebruikt om de glanzende diepzwarte kleur te verkrijgen bij de Indische Vechters.)

Links: Indisch vechthoen hen, 1892, William Cook-Poultry breeder and feeder.

Onder: Indisch Vechthoen haan, 1920.

Deze vechthoenders werden - als onderscheid met de English Game - algemeen aangeduid als 'Injees Game', wat later Indian Game werd. Ze waren echter zó zwaar, dat ze nauwelijks voor de hanengevechten bruikbaar waren. Dubbelgezoomd was de eerste erkende kleurslag, in Engeland 'dark' genoemd. In 1858 waren ze voor het eerst te zien op de Christal Palace Show, ze waren toen hoogbenig, en min of meer Maleierachtig.

Na 1880 sloeg men een totaal andere richting in; men ging veel meer de nadruk leggen op een zeer breed en laaggesteld hoen, enerzijds als vleeshoen en anderzijds als "exhibition breed" ofwel tentoonstellingshoen, wat tenslotte resulteerde in het overdreven, bulldogachtige type. Onder andere de familienaam D. Brent wordt daarbij genoemd als initiatiefnemer.

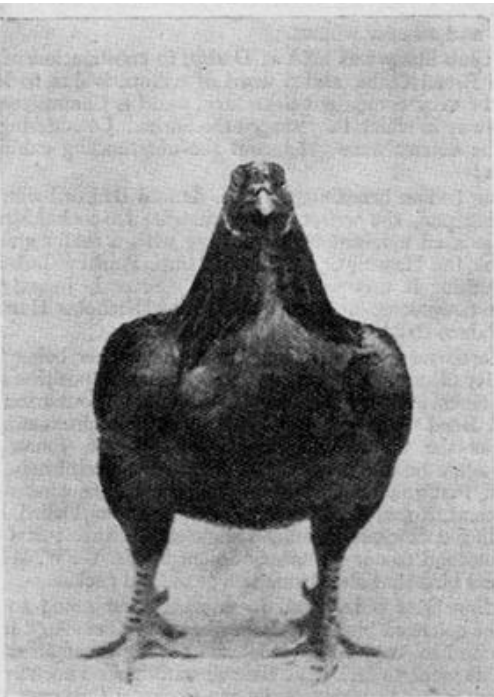
Rond 1930 waren het vooral zijn twee zonen William en Cecil Brent die topdieren in de tentoonstellingskooien brachten. William was destijds voorzitter van de Indian Game Club en keurmeester. In deze jaren won dit ras ook op elke tentoonstelling voor vleesrassen. Nóg betere, en vooral sneller groeiende slachtproducten bleken echter te ontstaan bij kruising van Indian Game met andere vleesrassen, zoals Dorkings en Sussex.

Rechts: 1931. Twee beroemde Indian Gamefokkers, Mr. William Brent (links) en Mr. Percy Fricker (krielen)
Foto: 'The Feathered World' jaarboek.

AN INDIAN CONFERENCE.
 (Without a Round Table.)

Onder: Foto's van Indische Vechthoenders op shows in 1931.
Haan van Mr. H. Whitley, S. Devon.
Haan van Mr. W.G. Brent, Cornwall.
Haan uit 1931 van Mr. C.N. Belbin, Huddersfield.
Foto's: 'The Feathered World' jaarboek.

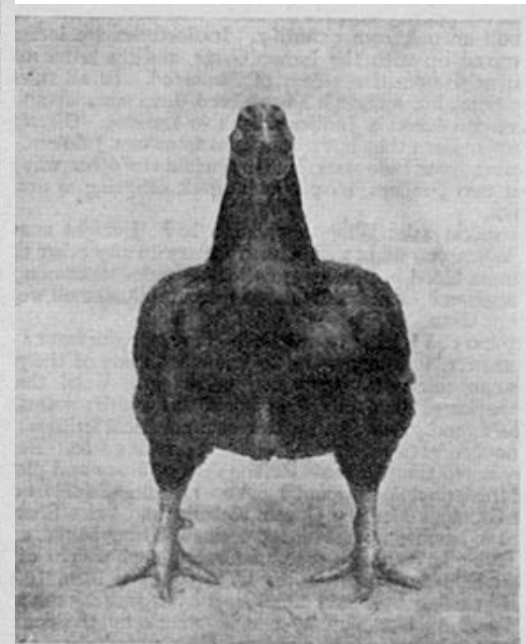
INDIAN GAME COCK.

1st P.C. Medal, best in show, Astwood Bank; 1st Yeovil, Bournville, Bagworth, Llantrisant and Histon; 1st P. Club Medal, also £5-5-0 Cup, best in show, Exeter Fat Stock Show, December 11th, 1931. The property of Mr. H. Whitley, Primley, Paignton, S. Devon.

INDIAN GAME COCKEREL.

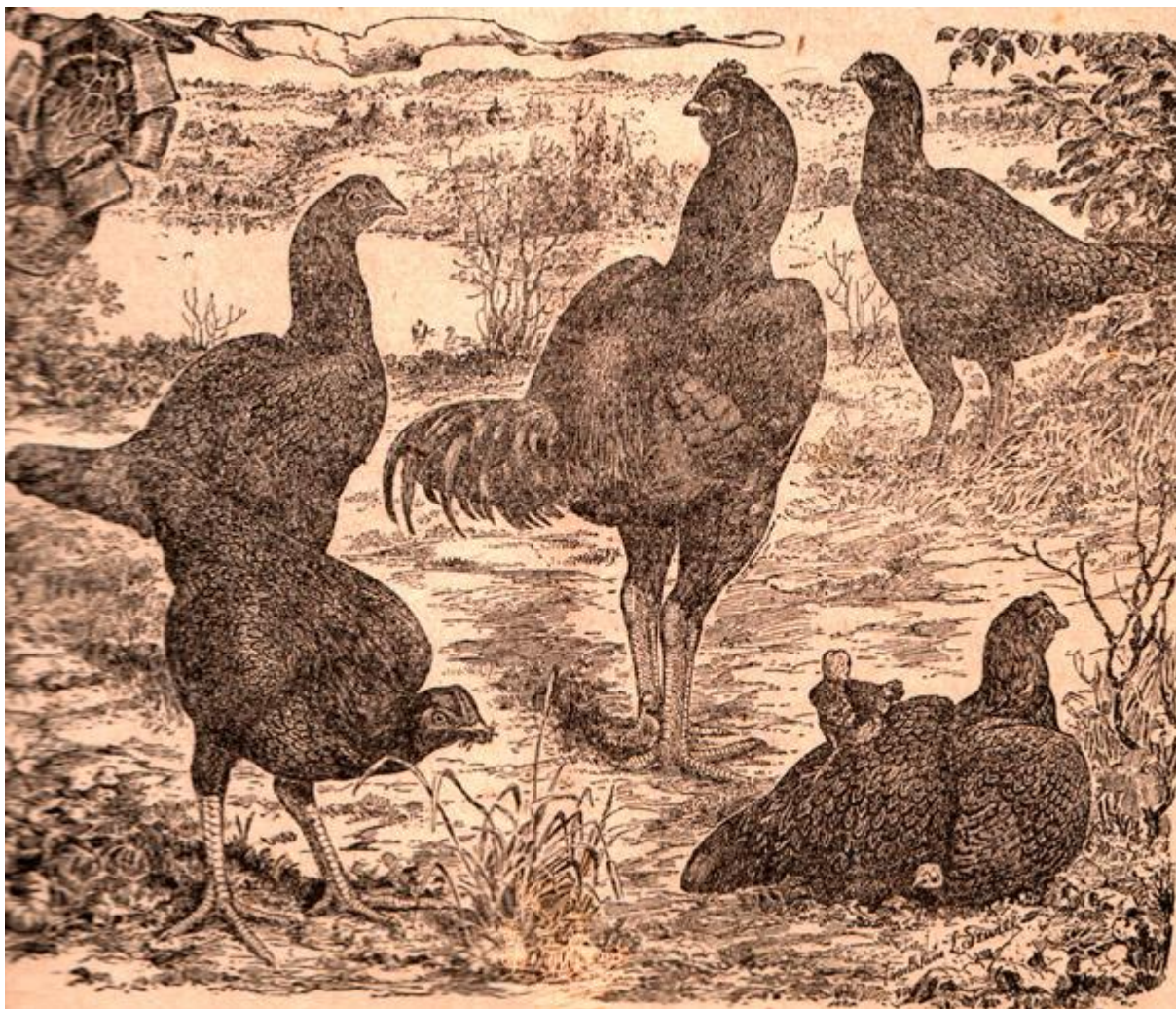
1st Great Yorkshire, 2nd Dairy Show, 1931. The property of Mr. W. G. Brent, Warrens Park, Congdon Shop, Launceston, Cornwall

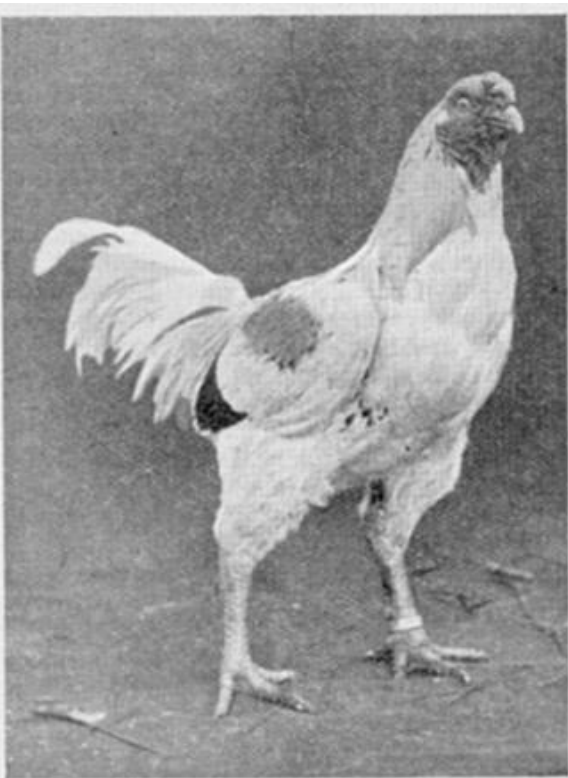
A WINNING INDIAN GAME COCK.

1st Challenge Salver and Medal best Cock in Show, The Highland, Edinburgh, 1931. Also first prizes at Worsley, Thirsk, Bridlington and Bakeswell. The property of Mr. C. N. Belbin, Nortonthorpe Hall, nr. Huddersfield.

In 1887 werden de eerste Indische Vechthoenders naar Amerika geëxporteerd, waar ze de naam "Cornish" kregen, naar de landstreek van herkomst. Volgens een artikel van Awe van Wulfften Palthe werden er prijzen voor betaald die drie maal hoger waren dan voor een paard, en wel tien keer hoger dan voor een schaap! In Amerika werd het ras gekruist met o.a. Plymouth Rocks, wat een bijzonder snelgroeiend en zwaar vlezig soort opleverde, de Cornish-Rock; zo werden de Indische Vechthoenders de stamvaders van de hedendaagse slachtkuikenindustrie.

**Boven: Indische Vechters zoals zij er uitzagen in 1920 in Amerika.
Tekening van Franklane L. Sewell's.**

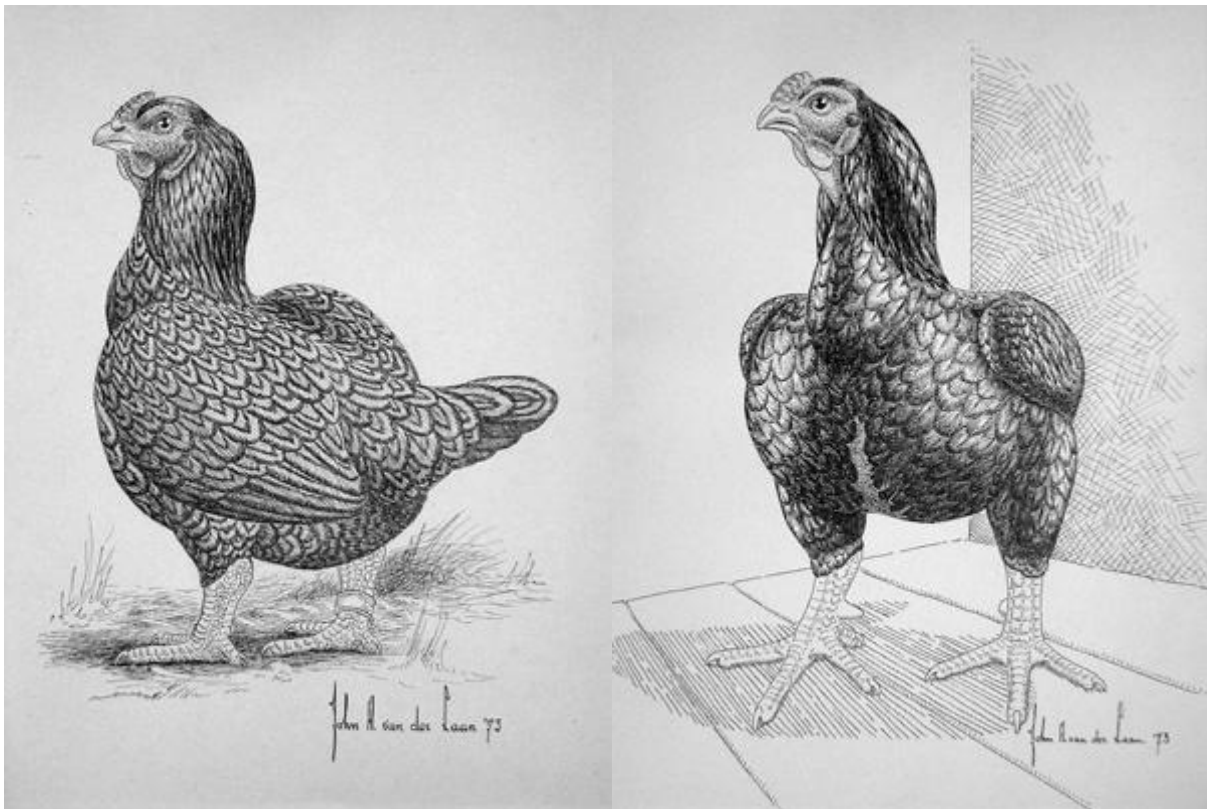

A JUBILEE INDIAN GAME COCK.
1st at the Royal. Bred and exhibited by Mr. Laurence Ardern.

Tentoonstellingsras rond 1900

In 'The Feathered World' jaarboek van 1932 is een frappant stuk te lezen van de hand van Henry Hunt over de kleurslag jubilee, de fokkers, en de speciaalclub in de laatste decennia van de 19^e eeuw. Hij verwijst eerst naar de trieste geschiedenis van de Shanghais (voorloper van de Brahma, zeer groot hoen met amper veren op de gele poten) die koningin Victoria als geschenk kreeg rond 1850. Ze was zó diep onder de indruk van de uitstekende commerciële kwaliteit van dit ras, - in een jaartest in 1852/3 legden 4 hennen samen 1059 eieren, ofwel 264 elk - dat ze opdracht gaf om ze uit te zetten bij serieuze fokkers, maar helaas sloeg de *fancy spirit* toe (de lust om een sierkip te maken) en binnen de kortste keren waren alle gouden kwaliteiten opgeofferd, de spaarzame voetbevedering werd meer en groter en de eieren kleiner en kleiner. Rond 1880 ontstond vervolgens de *buffing and blueing craze* (de gekte om buff- en blauwe kleuren te maken), waarbij men ook begon te lonken naar de Indische, maar omdat er werd ingezien dat de Indian Game het beste vleesras ooit was, en de grootste triomf van de pluimveewereld kon worden, werd de Indian

Game Club opgericht en de fokkers besloten om deze gekte met hand en tand te bestrijden. Toch was daar toen ineens als vanuit het niets de inzending van 2 jubilee-kleurige Indische Vechthoenders op de Dairy-show in 1897, het jaar van het 60-jarig jubileum van Koningin Victoria. Toen had je de poppen aan het dansen! Op een spoedvergadering van de Speciaalclub werd besloten dat iedere keurmeester, die een andere kleurslag dan de dubbelgezoomde van een predikaat voorzag, onverbiddelijk van de keurmeesterlijst geschrapt zou worden! De kleurslag werd wel erkend, en in 1932 werden op de Norwich Show al 60 jubilee's ingezonden. Jammer genoeg wordt in dit stuk van Hunt, die deze kleurslag op zijn naam heeft staan, niet exact beschreven hoe hij ontstaan is. Hij stelt simpel dat de jubilee en de dubbelgezoomde onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en door elkaar gefokt kunnen worden. Op de foto's kunt u goed zien hoe het type in de loop der jaren is veranderd; in Engeland is rond 1930 het bulldogmodel al het gangbare type, alleen de stelling is nog niet zo abnormaal laag. In Amerika hield men langer vast aan het oorspronkelijke type.

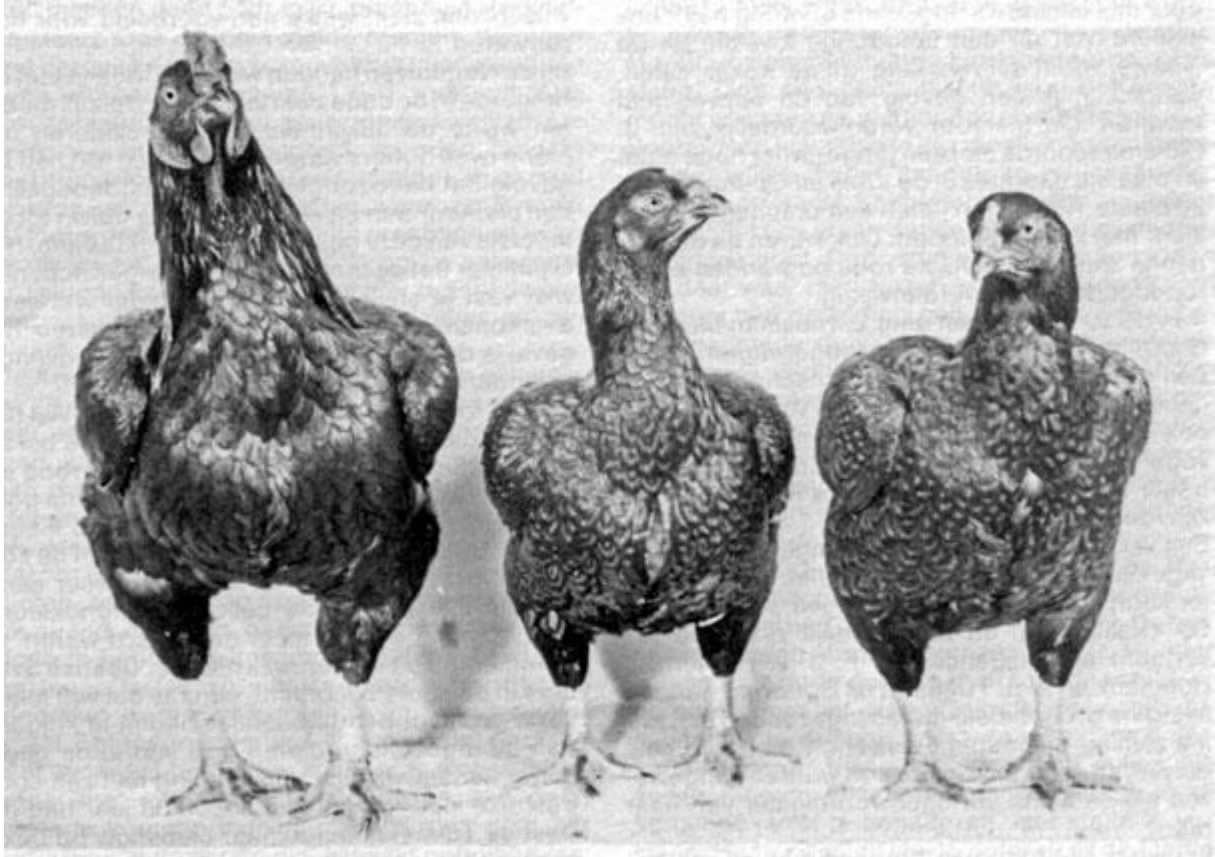

**Boven: Indische Vechthoenders in Nederland.
Tekening John A. van der Laan 1973 Indische Vechthoer hen en haan.
Foto: Archief Aviculture Europe, met dank aan R. Jansen.**

Huidige Indische Vechthoenders

Indische vechthoenders zijn uniek en indrukwekkend om te zien. Het belangrijkste raskenmerk is het type, dus de vorm van het lichaam, en daarbij ook zeker de extreem brede en lage stelling; het lichaam staat als het ware binnen de poten, want de korte dijbenen zijn aan de buitenkant van het lichaam geplaatst. Wat dat aangaat kunnen we de Indische vechthoenders letterlijk en figuurlijk 'buitenbeentjes' noemen! De gele loopbenen zijn kort, rond en dik (ringmaat 24mm!) en moeten evenwijdig staan. Dus niet onder het lichaam naar elkaar toe gaan, (O-benen) waardoor de voeten te dicht bij elkaar staan, hetgeen echt afbreuk doet aan de indrukwekkende verschijning. Het lichaam is kubusvormig, dus even hoog, als breed, als lang. Door die brede borst en breed geplaatste, korte poten hebben ze van voren gezien net zo'n model als een bulldog. En meer dan bij andere rassen hebben haan en hen vrijwel hetzelfde model. De vleugels zijn kort en breed en worden stevig aangetrokken gedragen; de vleugelboeg staat iets af van het lichaam, waardoor de schouders net boven

de ruglijn uitkomen. Bij de mooiste typedieren versmalt het korte brede lichaam sterk naar achteren toe. De bevedering is krap, smal en hard, goed tegen het lichaam aanliggend en het rode borstvlees is zichtbaar op de plaats waar het borstbeen zich bevindt. Het halsbehang is kort en reikt niet tot aan de schouders, en de staart is kort en smal. Ze hebben een brede kop met enigszins uitstekende wenkbrauwen boven de parelkleurige, brutale ogen met een ondoorgrondelijke blik. Verder een niet zo hoge drierijige erwtenkam, een korte, sterke snavel, kleine kinlellen en een keelwam.

**Uitmuntend Trio Indische Vechthoenders van de heer Hengeveld, 1985.
Foto archief Avicultura.**

Links: Indisch Vechthoen hen dubbelgezoomd. Linter 2018. Foto: Danny Camerlinck.

Waar het er bij de oorspronkelijke vechtrassen als Aseel en Shamo niet zo veel toe doet, wordt bij dit ras de veerkleur toch ook wel in de beoordeling meegenomen. De meest voorkomende kleurslag is de dubbelgezoomde. De haan is in hoofdzaak groenglanzend zwart. Er behoort iets rood in hals en zadel te zitten, en de rug- en schouderveren zijn roodbruin met een brede zwarte omzoming. Een roodbruine vleugeldriehoek hoort ook aanwezig te zijn. De hennenveren zijn kastanjebruin met een dubbele zwarte zoming op iedere veer; de buitenste zoom is de veerrand, en de binnenste omsluit de veerschacht.

Bij de kleurslag jubilee, of zoals wij zeggen: rood-witdubbelgezoomd, is de tekening hetzelfde, maar al het zwart is hier vervangen door wit. Bij de hanen zien we dan toch nog wel wat zwarte kleurspatjes hier en daar, maar daar wordt niet zwaar aan getild.

**Boven en links: Indisch Vechthoen
hen rood witdubbelgezoomd. Linter
2018. Foto's: Danny Camerlinck.**

Er bestaan ook witte Indische vechthoenders, ontstaan in 1890 uit kruisingen van witte Maleiers en dubbelgezoomde Indische Vechters. Rood witgezoomden (enkele zoom) zijn ook erkend, ze zijn gecreëerd in Amerika in 1893, uit kruisingen van Shamo's met dubbelgezoomden. Beide kleurslagen zien we weinig in Nederland. Het gewicht van de haan is 3,75 tot 4,5 kg, de hen weegt 2,75 tot 3,25 kg.

Dit ras is ook erkend in krielvorm. De Indische Vechtkrielen zijn rond 1900 in Engeland ontstaan en vooral in Amerika geperfectioneerd. Behalve het gewicht en het formaat is er weinig tot geen verschil met de groten. De krielen zijn erkend in dezelfde kleurslagen, plus blauwdubbelgezoomd; al het zwart is hier vervangen door blauw. De krielhaan weegt tussen de 1250 en 1350 gram, de krielhen 1050 tot 1150 gram.

In Amerika is deze 'Cornish' een zeer geliefd tentoonstellingsras, misschien nog wel meer dan in Engeland en andere Europese landen. Daar zijn de krielen ook erkend in de kleurslag buff en zwart. Zowel in Engeland als in Amerika wordt dit ras op de show niét ingedeeld bij de vechthoenders, maar meestal bij A.O.V. (Any

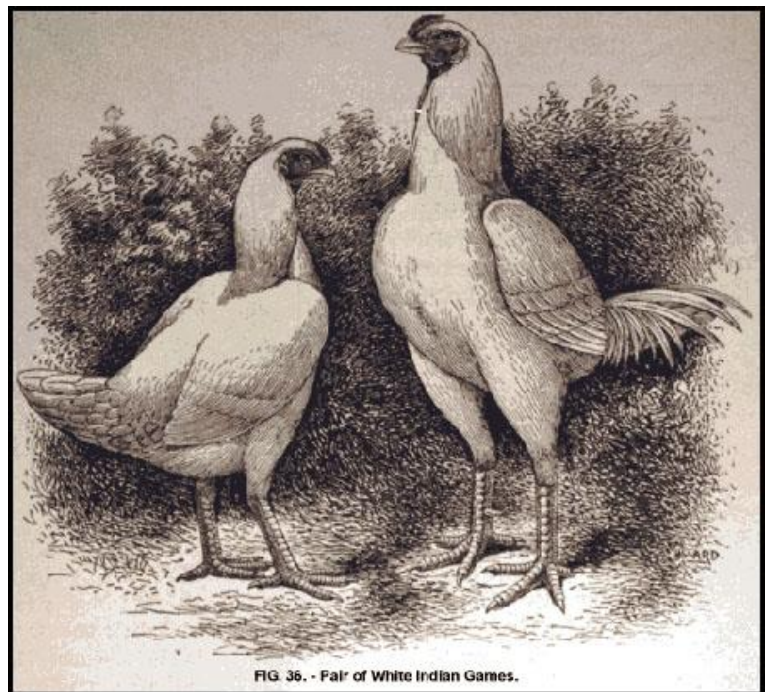

FIG. 36. - Pair of White Indian Games.

Other Variety= andere soorten). Ook in oude boeken is het Indische vechthoen ingedeeld bij de nutrassen.

**Boven: Toom Indische Vechthoenders bij James Harvey in Liskeard, Cornwall.
Foto: Ferdinand van der Wal.**

Foktoom

Een goed begin is het halve werk, en dat geldt al meteen bij de aanschaf van de fokdieren, want eerlijk gezegd stelt dit ras toch wel wat eisen en kent ook wat problemen, mede door de extreme lichaamsbouw (slechte bevruchting door het

moeilijk treden). Rond de jaren tachtig waren de dieren die op de tentoonstelling de hoogste predi-
caten haalden, van bijna onnatuur-
lijke proporties, om met Awe van
Wulfften Palthe te spreken: "Een
stand zo diep als van een slechte
Chabo en zo breed dat je wel een
varken tussen de poten door kan
jagen". Gelukkig is men tot inkeer
gekomen, zó extreem gaat gewoon
niet, met zulke dieren is niet meer
te fokken. Wel dienen ze sterke en
dikke loopbenen te hebben om hun
zware lichaam te dragen en in
balans te houden.

**Links: Hennen bij James Harvey.
Foto: Ferdinand van der Wal.**

Waar moet men dan wel op letten
als men fokdieren aan wil schaffen?
Probeer een jonge of tweejarige
haan te vinden die wat hoog gesteld
is, dat wil zeggen, wat langere
loopbenen heeft. (Níét: lange dijen;
dan wordt de balans anders en zal

hij zijn lichaam verticaler gaan dragen). Het moeten sterke en dikke loopbenen zijn, met een evenwijdige stand. De hennen met de beste beoordeling op de tentoonstelling zijn ook het beste voor de fok. In de foktoom moet de vader vooral het ideale type hebben; de dubbelgezoomde kleur erven de kuikens van hun moeder, dus scherp gezoomde hennen zijn extra waardevol in de foktoom. Toch is de kleur van de fokhaan niet geheel onbelangrijk; hanen met violet in de kleur moet u niet gebruiken, iets te rood in de halsveren is oké, en ook wordt er gewezen op een ononderbroken zoming van de vleugeldekenveren als garantie voor een juiste zoming bij het nageslacht. Meestal fokt men met paren of met trio's. Als er meer hennen in de foktoom lopen, zullen de bevruchtungskansen kleiner zijn, maar het is onzin om hennen zonder haan te laten lopen, dus probeer ze dan maar bij de anderen te zetten. Bij hennen die met elkaar zijn opgegroeid zal dat geen probleem zijn. Een 'nieuwe' hen in de foktoom bijplaatsen zal niet meevallen; ook de hennen van dit ras kunnen een behoorlijk vechtlustige temperament hebben. Laat de foktoom in een niet al te brede ren lopen, want de haan zal het niet opbrengen om lang achter de hennen aan te jagen en al gauw de lust tot treden verliezen.

Volgens diverse naslagwerken leggen de hennen per jaar ongeveer 80 lichtbruine eieren van 50 gram. Ze worden ook wel eens broeds en het zijn zorgzame moeders.

**Links: Haan bij James Harvey.
Foto: Ferdinand van der Wal.**

Verzorging

De kuikens van dit zware ras moeten gewoon met opfokvoer I of een ander startvoer worden opgefokt. Na een week of acht mogen ze 's nachts slapen op een beun, dat is een lattenrooster van gladgeschaafde panlatten met tussenruimtes van ongeveer 3 cm. Plaats de beun 20cm hoog, de mest valt door de latten en er is voldoende luchtcirculatie, zodat de dieren niet verbroeden. Het grootste voordeel van een beun is dat ingedeukte borstbenen worden voorkomen. Verder is beweging beslist een vereiste, niet alleen om goede spierontwikkeling te krijgen, maar oude hanen worden stijf in hun poten bij gebrek aan beweging. Behalve een veilig en droog nachthok is een flinke ren dan ook ideaal, vooral als daar wat struiken in staan, want Indische vechthoenders zijn liever in de schaduw dan in de zon. (Bovendien is de jubileekleur heel gevoelig voor zonlicht!) Natuurlijk heeft niet iedereen zoveel ruimte. Plaats dan de voerbak en de drinkbak zo ver mogelijk uit elkaar, zodat ze verplicht zijn om in beweging te komen. Naast het opfokvoer II kunt u wat graan bijvoeren, gerst, tarwe, gepunte haver, maïs. Sommige fokkers zijn van mening dat maïs de parelkleur van de ogen nadelig kan beïnvloeden. Daarnaast is het aan te bevelen om ze regelmatig een uitgebreide vitaminen- en sporenmix toe te dienen.

Boven: Kuikens in de jubilee kleurslag. Foto Archief AE.

Vanaf 4 maanden moet men overschakelen op normaal onderhoudvoer. Dan heeft men nog al eens de gedachte dat er van alles en nog wat bijgevoerd moet worden om straks op de tentoonstelling een perfect en massief dier te hebben. Men geeft te veel van het goede en verstoort daarmee de verhouding in het standaardvoer. Op het oog lijkt het te slagen; ze groeien als kool en met een beetje geluk beoordeelt de keurmeester ze als mooi massief. Maar maak die fout niet! U bent dan namelijk aan het vetmesten gegaan, in plaats van de dieren te

laten ontwikkelen door voldoende beweging en normaal voer. En vette hennen zullen geen eieren leggen.

Links: Kopstudie jubilee krielhen.

**Onder: Kopstudie haan.
Foto's: Archief AE.**

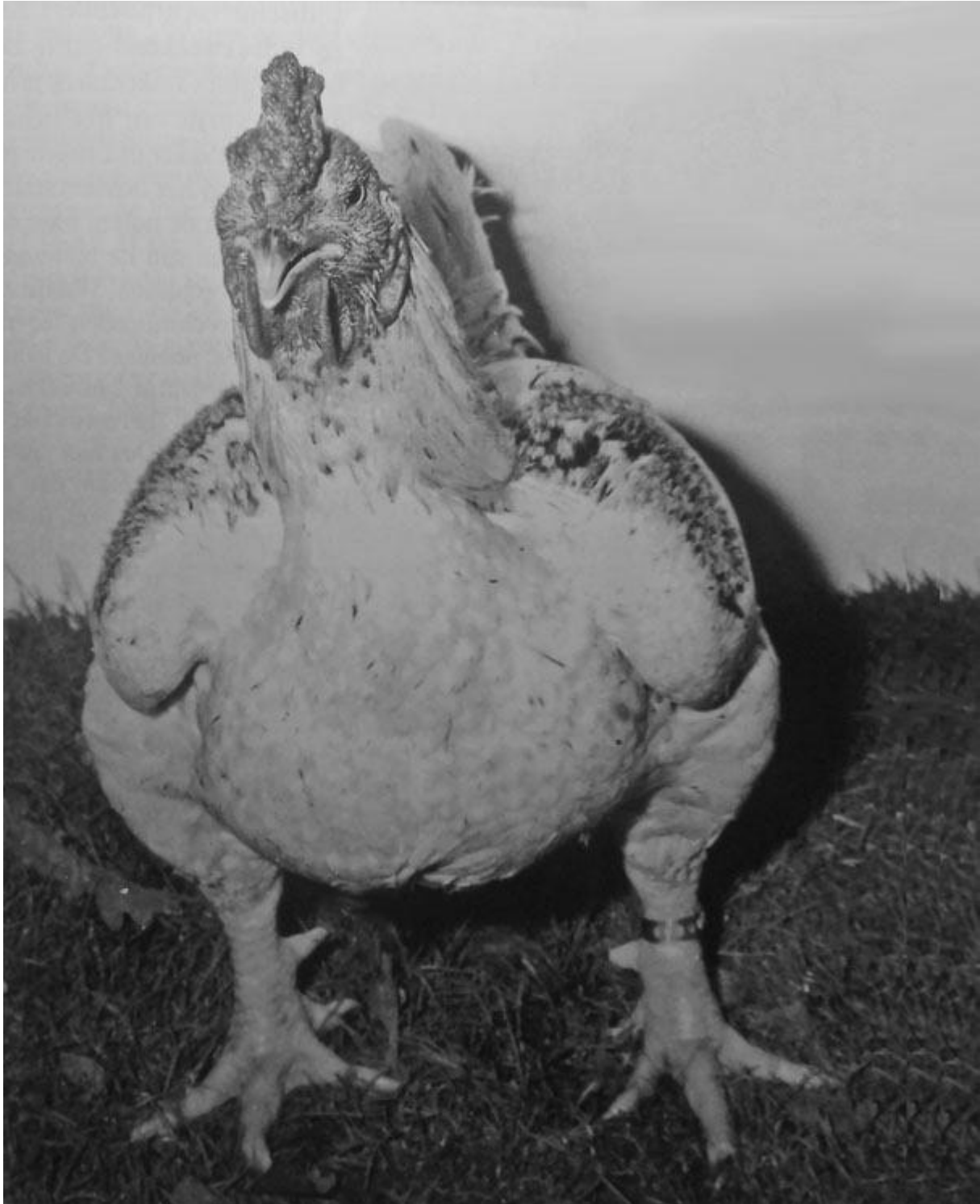

Zelfs als uw dieren in een optimale showconditie zijn, zult u toch zodra het fokseizoen weer is aangebroken een beetje moeten rantsoeneren met het voer. Schrale, maar vitale dieren, dat is wat nu belangrijk is. Het is zinvol om dan over te schakelen op foktoomvoer. Later, als de dieren moeten ruien, dan moet er wel wat vet aangezet worden. De bevedering van dit ras is erg hard, en de veren, vooral de slagpennen, beschadigen snel en breken gemakkelijk af. Hou daar ook rekening mee bij het oppakken van de dieren; pak ze met beide handen om de vleugels, dan beschadigen ze niet. Ze zijn niet agressief naar hun verzorger.

Tot slot

Deze beknopte rasbeschrijving is geschreven in de hoop dat u voortaan eens met nieuwe belangstelling naar de Indische Vechters op de tentoonstelling zult kijken. Wie zich aangesproken voelt tot het fokken van dit bizarre ras, zal nog veel meer willen en moeten weten. Niemand kan u echter zoveel vertellen als de specialisten van de Vechthoender Fokkers Vereniging en Optimum Avium (waar vanzelfsprekend de fokkers van alle vechthoenderassen welkom zijn).

Onder: Deze Indische Vechthaan in de jubilee keurslag, ingezonden door Miss H. Brent uit Engeland, werd kampioen op de Avicultura Show NL in 1965. Zó extreem zijn ze nu echt niet meer gewenst! Foto Archief Avicultura.

Copyright ©2018 All rights reserved by the Aviculture-Europe Foundation.

Dit is een publicatie uit het online tijdschrift www.aviculture-europe.nl Nederlandse uitgave ISSN: 1871-6865
U mag deze tekst / foto's niet kopiëren, distribueren, zenden of publiceren zonder schriftelijke toestemming.